

Praktiske erfaringer med
Skovlandbrug på Forum Østergård

Bjarne Larsen

- Landmand siden 1989
- Økolog siden 1995
- Forum Østergård ved Esbjerg/Varde

Landbruget

- En moderne produktiv planteavlsejendom på ca. 170 ha.
- Hovedsageligt konsumafgrøder som brødkorn, gryn, hestebønner og raps til madolie/smørbart
- 20% af agerjorden er kl.græs grønbrak i sædskifte, der er motoren i planteavl, og holder jorden sund og beriget med kulstof og næringsstoffer

Vi har også kvæg

- 180 stude, der plejer vores ferske enge, og æder grønbrakgræsset
- **Vi producerer 30-40.000 kg oksekød årligt, uden at det koster en eneste pose havregryn af hvad gården kan producere af vegetabiliske fødevarer.**
- Dette er udnyttelse af de stedlige ressourcer!
- Meget liv/biodiversitet starter i en kolort

Hvorfor skovlandbrug?

- Effektiv planteavl med store åbne marker
- Dårligt bestøvede hestebønmarker pga få vilde bestøvere
  - **Mangel på biodiversitet koster kassen!**
- Vigtigt at give plads til nature i et produktionslandbruget

Hvorfor skovlandbrug?

- Læst om skovlandbrug
- Besøgt skovlandbrug i UK
- Har selv arbejdet med skovlandbrug I TZ
- Muligt med GPS- præcisions landbrug
- Efter høst i 2019 var en biolog ude og tælle insekter
- Han fandt liv 20-30 m fra læhegn/diger. – marken var 550 * 600 m

Vores krav til skovlandbruget

- Højest 20-30 m til varig kultur/natur/skov, leve og overvintringssteder.
- Bibeholde den effektive planteavl
- Klimarobust mod erosion forårsaget af vind og vand.
- Udvide salgsafgrødeportefølje
- Klimavenligt landbrug

Desing af skovlandbruget

- ØLF-projektet InTræGrer I 2019
- Ville oprindeligt have blandet alle arter
- Måtte tage hensyn til landbrugsstøtteordning
- Et samspil mellem frugtavlskonsulent Hanne Lindhart fra SEGES, projektleder Mette Kronborg ØLF og egne ønsker.
- Passer til vores maskinbreder på 4, 8, eller 16m, med GPS-styring

Plante Skitse - Udplantet 7/11-2019

Mark 3-0, Forum Østergård

40 stk. Bramley	5 stk. Aroma	50 stk. H Cox	6 stk. Aroma	Æbler 1	Række 1:	
<4m x 6m>						
1 stk. Aroma	25 stk. discovery	25. stk Aroma	25 stk. Discovery	25 stk. Aroma	Æbler 2	Række 2:
<32m>						
25 stk. Discovery	25 stk. Aroma	25 stk. Discovery	26. stk. Aroma	Pærer 2	Række 3:	
<4m x 6m>						
22 stk. Belle Bos	10 stk. Aroma	18 stk. Belle bos	5 stk. Aroma	50 stk. H. Cox	Pærer 3	Række 4:
<32m>						
45 stk. Anna Pyrus		55 stk Conference		Blommer	Række 5:	
<4m x 6m>						
3 stk Conference	45 stk Carola	50 Concorde Pyrus		Nødder	Række 5:	
<32m>						
20 stk. Opal	40 stk. Jojo		35 stk. Haganta	Nødder	Række 5:	
<4m x 6m>						
20 stk. Opal	20 stk. Hanka	50 stk. Haroma	5 stk. Haganta	Nødder	Række 5:	
<32m>						
1 stk. Valrød	70 stk. Emoa	1 stk. Kastanje	70 stk. Lambert F.	1 stk. Valnød	Nødder	Række 5:
<4m x 4m>						
1 stk. Valnød	70 stk. Zellernød	1 stk. Kastanje	70 stk. Gustavs Z.	1 stk. Valnød	Nødder	Række 5:
<4m x 4m>						

November 2019 plantede vi de første træer

- Vildthejn om hele arealet
- Bunddække af urter, tuegræsser og blomster, så der er mad til bestøvere hele sæsonen +overvintringssteder
- Ukrudtsdug rundt om hvert træ
- Der bliver ikke rodet i jorden de næste 30 år

Pasning af skovlandbruget

- Ekstensivt frugtavl
- Let beskæring
- Udskiftning af syge/døde træer
- Slåning af bunddække én gang årligt før plukning

<https://robust-skovlandbrug.dk/>

ROBUST projektet

I 2020 kom vi med i det store Projektet ROBUST Skovlandbrug

- Et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion
- Gennemføres 1. juli 2020 – 30. juni 2024

I samarbejde med de økologiske bedrifter

- Nyborggaard
- Ellinglund
- Sommerbjerg
- Forum Østergaard
- Them Andelsmejeri
- Skovdyrkerne
- Center for Frilandsdyr K/S
- Sinatur Hotel og Konference
- Københavns Universitet, Institut for Fødevarer -og Ressourceøkonomi
- Københavns Universitet, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning

Robustprojektet ledet og financeret af:

Plantedag nov. 2021

- Udvidelsen af skovlandbruget
  - Fra 13 ha til 21 ha
- Et event for 70 skovlandbrugsinteresserede fra hele landet
- Politiske, faglige og praktiske input
- Godt for sjælen at plante et træ

Definition af et skovlandbrug

- Dette var vores bud
- En definition kunne sige: Min. 15% skov, max 30m til skov, hjemmehørende arter, krav til biodiversitet og klimaeffekter
- Certificering af skovlandbrugsprodukter?

Fordele og ulemper

- + Biodiversitet
- + CO2 binding
- + Robuste marker
- + Større salgsvare sortiment
- - Etableringsomkostninger
- - Mere arbejde/ukrudt
- - Lang investeringshorisont, er næste generation interesseret

Flere fordele

- Man bliver glad i låget af en gåtur i skovlandbruget hvor alt summer af liv og glade dage
- I dag er der liv over alt på marken
- Bondemanden er ikke den eneste der er glad i låget 😊

Find en klimafejl

Gør noget!

